

keréknyomok

2013/7.SZÁM ORIENTALISZTIKAI ÉS BUDDHOLÓGIAI FOLYÓIRAT



Tartalom

GRAHAM PRIEST ELŐSZAVA	6	PROGRAMOK, ESEMÉNYEK	
TANULMÁNYOK, FORDÍTÁSOK		Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2012, Budapest	150
JOANNA JUREWICZ A világ teremtése a <i>Nāśadīya</i> -hymuszban (RV 10.129)	7	Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2013, Budapest	152
BÁNYAI FERENC Világrend és metaforarendszer Eckhart mester misztikájában	23	Nemzetközi Buddhista Ifjúsági Fórum 2012, Kippenheim	157
POROSZ TIBOR A Buddha nyelvhasználata az antik nyelvértelmezések közepútján	41	KÖNYVISMERTETŐK	
FÓRIZS ANDRÁS Luhmanni rendszerelmélet és paradoxon	75	Valpola Ráhula: <i>A Buddha tanítása</i>	159
MOLNÁR ATTILA Strukturalista és modális variációk egy formalizált <i>catuṣkoṭira</i>	99	KRITIKÁK, RECENZÍÓK	
FÓRIZS LÁSZLÓ Példázat a tűzről <i>Aggivačchagottasutta</i> , MN 72	129	Joanna Jurewicz: <i>Tűz és kogníció a Rigvédában</i>	161
		VERS	
		Fórizs László: <i>Három töredék</i>	176
		EPILOGUS	177
		SUMMARIES IN ENGLISH	179

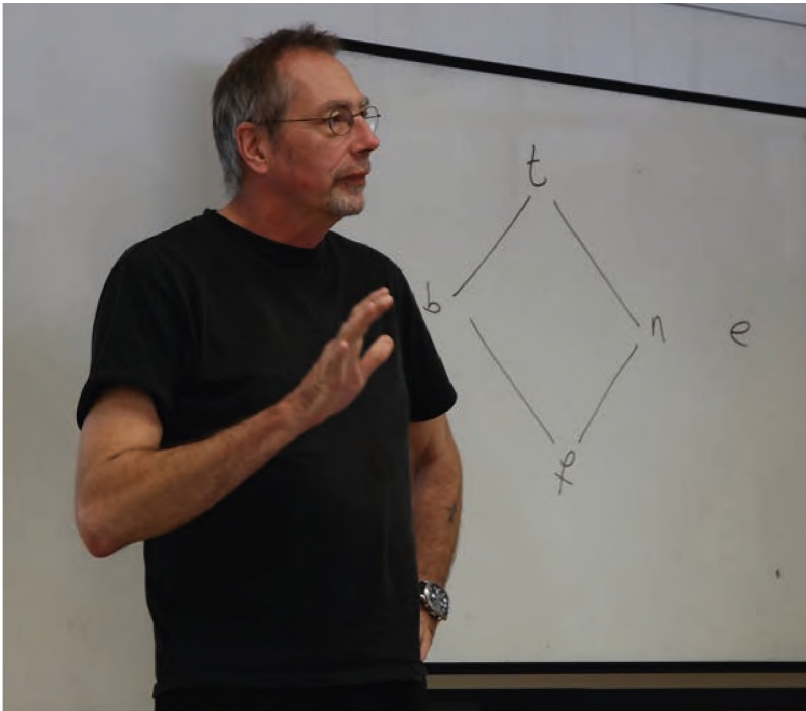
A tudat képzésének elmélete és gyakorlata *Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2013*

A Tan Kapuja Buddhista Főiskola 2013. július 14. és augusztus 4. között immár harmadik alkalommal rendezte meg Nyári Egyetemét, belépve ezzel a világszínvonalú, nemzetközi képzési programokat kínáló felsőoktatási intézmények sorába. Minden évben olyan kiváló előadókat, tanárokat hívunk meg, akik különböző tanítási hagyományokat képviselnek és magas színvonalon, ugyanakkor színes és élvezhető formában közvetítik a tradícióban rejlő több évezredes tudást és bölcsességet. Idén Tiszteletreméltó Khammai Dhammasami, Láma Tony Duff, valamint Graham Priest, Joanna Jurewicz és Maurits Kwee professzorok látogattak el hozzánk.



Nagytiszteletű Dr. Khammai Dhammasami

A Nagytiszteletű Dr. Khammai Dhammasami professzort az Egyesült Királyságbeli Oxfordból régi ismerősként üdvözölhettük a Nyári Egyetemen. Idén az immár hagyományossá vált, nagy sikerű *vipassana* meditációs kurzus (július 17–21.) mellett a délkelet-ázsiai buddhizmusról is tartott előadásokat. 1. *A buddhizmus Mianmarban / Burmában: Történelem és gyakorlat* (július 15.); 2. *A théraváda buddhizmus és a centralizáció – Thaiföld modernizációja a 19–20. században* (július 16.).



Graham Priest Professzor a Nyári Egyetemen

Graham Priest a Melbourne-i Egyetem Boyce Gibson filozófiaprofesszora, a Graduate Center of the City University of New York kiváló professzora, és rendszeres oktatója a skóciai St. Andrews Egyetemnek. Tanulmányait a Cambridge-i Egyetemen és a Londoni Egyetem közgazdasági karán folytatta. Doktori témavezetője John Lane Bell volt. Nevét a dialetheizmus melletti kiállása, a logikai paradoxonok részletes elemzése, valamint parakonzisztens és más nem-klasszikus logikákról szóló írásai tették ismertté. Hosszú ideje Ausztráliában él, számtalan könyv szerzője, cikkei szinte az összes filozófiával és logikával foglalkozó folyóiratban megjelentek már. Filozófiai munkásságán túl karatével is foglalkozik, háromdanos Shobukai és négydanos Shito Ryu karatemester, ausztrál nemzeti kumite és kata bíró. A Nyári Egyetemen *Bevezetés a buddhista logikába* címmel tartott előadássorozatot:

1. *Nāgārjuna* (július 15.);
2. *Catuškoṭi* (július 16.);
3. *Tathatā* (július 17.).

E számunk előszavát Graham Priest professzor írta.

Ismét ellátogatott hozzánk Joanna Jurewicz, a Varsói Egyetem Keleti Tudományok Tanszékének professzora, aki idén is három előadást tartott:

1. *A buddhista hasonlatok védikus gyökerei.*

A július 15-i előadás bemutatta, hogy a koravédikus gondolkodásban gyökerező metaforák (mint például az arany vagy a kocsi metafora) miként formálódtak át a Buddha kezében úgy, hogy segítségükkel kifejezésre juttathassa a saját tanítását.

2. *Belső ellentmondások a védikus és buddhista gondolkodásban.*

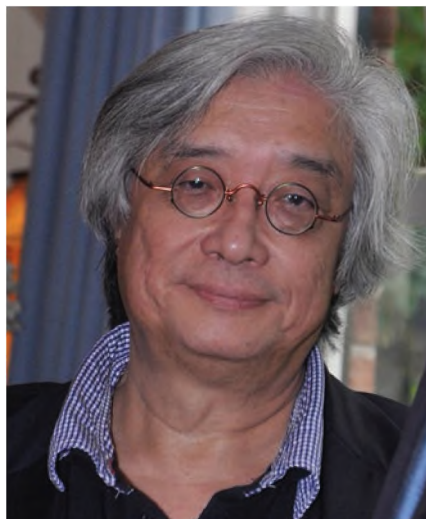
A Fórizs Lászlóval közösen tartott július 16-i előadás vizsgáldási köre a Rigvéda himnuszaira, a bráhmanák és a korai upanišadok gondolatvilágára, valamint theravāda szövegekre és Nāgārjuna filozófiai műveire terjedt ki.



Joanna Jurewicz Professzor a Nyári Egyetemen

3. *Párbeszéd és vita – A bráhminok és a Buddha.*

A július 17-i előadás középpontjában annak bemutatása állt, hogy a Buddha miként definiálta újra az olyan alapvető védikus kozmogóniai princípiumokat, mint Prajāpati vagy Agni, illetve hogy milyen ügyesen olvasztotta bele a védikus elképzeléseket a saját tanításaiba.



Maurits Kwee Professzor

Maurits Kwee professzor Magyarországon először nyári egyetemünkön tartott előadást. Diplomáját a Nijmegeni Katolikus Egyetemen szerezte, majd a Rotterdami Erasmus Egyetemen doktorált. Később elnöke volt a Klinikai Meditáció Transzkulturális Társaságnak, vendégprofesszorként pedig bejárta a világot. 25 éven keresztül dolgozott orvosként és kutatóként egy hollandiai elmegyógyintézetben, ahol a létesítmény súlyos szorongással és depressziós zavarokkal foglalkozó osztályát vezette, miközben magánpraxist is fenntartott. Száznál is több publikáció, cikk, esszé fűződik nevéhez, valamint 18 könyv létrehozásában vett részt szerzőként vagy szerkesztőként. Jelenleg (visszavonulása után) a buddhista tanításokat újraértelmező és népszerűsítő mesterkurzusok tartásának szenteli az idejét.

A „relacionális buddhizmus” modern pszichológiáját hirdeti, amely bizonyos értelemben túlmutat mind a théraváda, mind a mahájána tanokon. Különös figyelmet fordít az öröm fokozásának (*muditā*) technikájára, valamint a buddhista pszichoterápia révén megvalósuló „karma-transzformációra”, ami arra szolgál, hogy megváltoztassa az egyén viselkedését, gondolkodását és beszédét, hogy az akaratlan hajlamok hasznos és értelmes szándékolt cselekvéssé alakuljanak át benne. E karmikus „ön-párbeszéd” kölcsönös függésben áll a gondolatokkal, érzésekkel, motivációkkal és viselkedéssel, és a Gautama Buddha szellemében történik, aki magát *karmavádinnak*, azaz a szándékolt cselekvés (*karma*) kiváló ismerőjének nevezte.

A Nyári Egyetemen tartott háromnapos (július 22–24.) kurzus címe:

Karma-transzformáció pszichoterápiával.

A program kiemelten foglalkozott a buddhista pszichológia technikai részleteivel és meditációs gyakorlatokkal is, különös tekintettel az éber tudatosságra. Mindez a közös felfedezés jegyében történt, mely cselekvés-orientált, hiszen a karma-transzformációt is együttműködésben létrejövő gyakorlatként mutatta be.



Tiszteletreméltó Láma Tony Duff

Láma Tony Duff személyében első alkalommal érkezett Európába Trungpa rinpocse egy közeli tanítványa, hogy továbbadja ezeket a különleges tanításokat és gyakorlatokat ugyanabban a formában, ahogy azt rinpocse vezette. Láma Tony Duff egész életét a tibeti buddhizmus tanulmányozásának és gyakorlásának szentelte. Ő lett az első tibeti szerzetes, akit hazájában, Ausztráliában felszenteltek. Részt vett az első tibeti kolostor, a Bölcsesség Művelésének Chenrezig Intézete (Chenrezig Institute of Wisdom Culture) alapításában, ahol azután éveken keresztül tanulmányozta és gyakorolta a gelugpa tanításokat Láma Yeshe, Láma Zopa, Geshe Lodan és Zasep Tulku irányítása alatt.

Ezt követően visszaadta a szentséget, és az Egyesült Államokba utazott, hogy Chogyam Trungpa rinpocseével tanulmányozza a tantrika útját. Közben a Nálanda Fordítóbizottságnak (Nalanda Translation Community) is központi figurájává lépett elő. Chogyam Trungpa halála után Nepálba költözött, ahol Tsokny rinpocse személyes fordítójaként dolgozott. Megalapította a legnagyobb, tibeti szövegek megőrzésére specializálódott projektet Ázsiában, a Drukpa Kagyü Örökség Projektet (Drukpa Kagyu Heritage Project), melynek működését nyolc évig felügyelte. Létrehozta a Padma Karpo Fordítóbizottságot is (Padma Karpo Translation Committee), amely megalkotta az Illuminator tibeti-angol szótárt (Illuminator Tibetan-English Dictionary), és számos kiváló fordítás születését segítette elő.

2000 óta Láma Tony főleg a dzogcsen tanítások elsajátítására összpontosít. Számos elismerést szerzett különböző tanítóktól, megkapta a Lotsawa és Láma címeket; és sokan bátorították, hogy ismertesse meg tudását a nyugatiakkal is. 2011 nyarán Tibet egyik legnagyobb dzogcsen mesterétől, Ontrul Tenpa'i Wangchuktól, részesült a tanok teljes átadásában.

A Tan Kapuja Buddhista Főiskolán tartott hétnapos kurzus Csögyam Trungpa rinpocse nagyhírű innovatív szemináriumi módszerén alapult. Az elvonulás felváltva meditációból valamint tanításokból állt, és a meditációvezetés elméletéről szólt a buddhista ösvény alapját képező szútrák hagyományában.